

ECOLOGISCH WERKPROTOCOL

NIEUWE NATUUR N2000 MAASDUINEN

Opdrachtgever:

Provincie Limburg

Projectnr:

PLI206

Datum:

16 januari 2023

ECOLOGISCH WERKPROTOCOL

NIEUWE NATUUR N2000 MAASDUINEN

Opdrachtgever: Provincie Limburg
Projectnr: PLI206
Rapportnr: 20230111-PLI206-RAP-EWP-2.0
Status: Definitief
Datum: 16 januari 2023

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

© 2021 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

Opsteller:

JVD

JVD

Verificatie:

RJA

i.o.

RJA

Validatie:

-BGG-
ADA

[Signature]

kragten

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	5
2	PROJECTOMSCHRIJVING.....	6
2.1	Beschrijving plangebied	6
2.1.1	Locatie 1: Perceel BGN02 R 82	7
2.1.2	Locatie 2: BGN02 T 2392	8
2.1.3	Locatie 3: Perceel BGN02 T 2287, 2286 en 2285.....	9
2.1.4	Locatie 4: Perceel BGN02 T 2020	10
2.1.5	Locatie 5: Perceel BGN02 P 556	11
2.1.6	Locatie 6: Perceel BGN02 T 2571	12
2.1.7	Locatie 7: Perceel BGN02 E 3228	13
2.1.8	Locatie 8: Perceel BGN02 E 3229	14
2.1.9	Locatie 9: Perceel BGN02 E 3221	15
2.1.10	Locatie 10: Perceel BGN02 S 940	16
2.1.11	Locatie 11 en 12: diverse percelen	17
2.2	Voorgenomen plan en toekomstig gebruik	18
2.3	Beschermde soorten in het plangebied.....	18
3	VOORBEREIDING.....	22
3.1	Documentatie.....	22
3.2	Ecologische begeleiding werkzaamheden	22
3.2.1	Uitgestelde uitvoeringsperiode	22
3.2.2	Voorzorgsmaatregelen tegen verspreiding van invasieve exoten.....	22
3.3	Gebruik ecologisch werkprotocol	23
3.4	Zorgplicht.....	23
4	ECOLOGISCH WERKPROTOCOL	24
4.1	Maatregelen geldend voor alle locaties (1 t/m 12).....	24
4.1.1	Algemene mitigerende maatregelen	24
4.1.2	Algemeen voorkomende broedvogels	24
4.1.3	Vleermuizen.....	25
4.1.4	Rugstreeppad.....	25
4.1.5	Algemeen voorkomende zoogdier- en amfibiesoorten	26
4.1.6	Reptielen	26
4.2	Maatregelen voor specifieke locaties	27
4.2.1	Locatie 3 (Perceel BGN02 T 2287, 2286 en 2285).....	27
4.2.2	Locatie 5 (Perceel BGN02 P 556)	28
4.2.3	Locatie 6 (Perceel BGN02 T 2571)	29
4.2.4	Locatie 10 (Perceel BGN02 S 940)	30
4.2.5	Locatie 11 & 12	31
4.3	Richtlijnen voor werkzaamheden.....	34
4.3.1	Werkkalender.....	34
4.3.2	Afwijkingen van het ecologisch werkprotocol	35
4.3.3	Handelswijze bij aantreffen van beschermde soorten	35
5	BRONNENLIJST	36

BIJLAGEN

B1	NATUURBESCHERMING
B1.1	Wet natuurbescherming
B1.1.1	Bescherming planten- en diersoorten
B1.1.2	Bescherming natuurgebieden
B1.1.3	Bescherming houtopstanden
B1.2	Provinciale gebiedsbescherming
B2	PROVINCIALE VRIJSTELLING
B3	ONTWERP
B4	AKKOORDVERKLARING UITVOERENDE PARTIJ OF AANNEMER
B5	LOGBOEK
B6	DOCUMENTATIE

TABELLEN

Tabel 1. Aangetroffen soorten binnen de plangebieden die negatieve effecten kunnen ondervinden van de werkzaamheden.....	19
Tabel 2. Optimale perioden van de werkzaamheden per plangebied, gebaseerd op kwetsbare perioden van aangetroffen soorten binnen plangebieden.....	34

AFBEELDINGEN

Afbeelding 1. Overzicht van alle locaties binnen het project Inrichting Nieuwe Natuur.....	6
Afbeelding 2. Ligging locatie 1, perceel BGN02 R 82.....	7
Afbeelding 3. Ligging locatie 2, perceel BGN02 T 2392.....	8
Afbeelding 4. Ligging van locatie 3, percelen BGN02 T 2287, 2286 en 2285.....	9
Afbeelding 5. Ligging van locatie 4: perceel BGN02 T 2020.....	10
Afbeelding 6. Ligging van locatie 5: Perceel BGN02 P 556.....	11
Afbeelding 7. Ligging locatie 6: Perceel BGN02 T 2571.....	12
Afbeelding 8. Ligging locatie 7: Perceel BGN02 E 3228.....	13
Afbeelding 9. Ligging van locatie 8: Perceel BGN02 E 3229.....	14
Afbeelding 10. Ligging locatie 9: Perceel BGN02 E 3221.....	15
Afbeelding 11. Ligging locatie 10: Perceel BGN02 S 940.....	16
Afbeelding 12. Ligging locaties 11 (noordelijk) en 12 (zuidelijk).....	17
Afbeelding 13. Ligging burcht en holen das bij locatie 5.....	29
Afbeelding 14. Ligging vluchtpijp das bij locatie 6.....	30
Afbeelding 15. Ligging burcht en holen van das op locatie 11 en 12.....	32
Afbeelding 16. Locaties waarneming boomkijkers.....	33

1 INLEIDING

De Provincie Limburg is voornemens om diverse gebieden in eigendom of in eigendom van de Gemeente Bergen die gelegen zijn binnen (en aangrenzend of gerelateerd aan) het Natura 2000-gebied Maasduinen in te richten. De percelen liggen verspreid door het gebied in de gemeenten Bergen en Venlo.

Ten behoeve van de voorgenomen werkzaamheden is er door Kragten een verkennend flora- en faunaonderzoek uitgevoerd (Kragten, 2022).

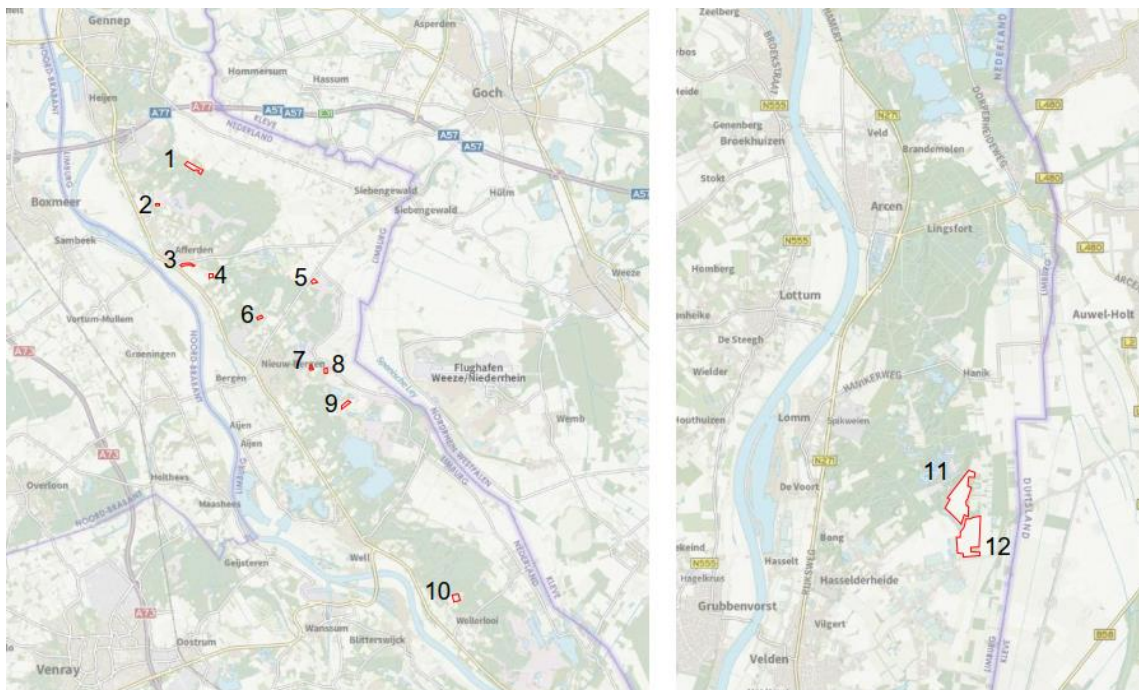
Om negatieve effecten op beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen, is dit ecologisch werkprotocol opgesteld. In dit ecologisch werkprotocol zijn maatregelen opgenomen die bij de uitvoering van de werkzaamheden in acht genomen dienen te worden. Overtreding van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) wordt op deze wijze voorkomen (zie nadere toelichting Wnb in bijlage 1).

Het ecologisch werkprotocol geeft een beschrijving van alle acties en maatregelen die uitgevoerd moeten worden om te voorkomen dat verbodsbepalingen in de Wnb worden overtreden en hoe de zorgplicht moet worden nageleefd. Deze maatregelen worden voorafgaand aan de werkzaamheden met de uitvoerders besproken.

2 PROJECTOMSCHRIJVING

2.1 Beschrijving plangebied

Het inrichtingsplan vormt de basis voor een nader plan/ontwerp en vervolgens bestek/werkomschrijving. Voor de inrichting zijn diverse onderzoeken en vergunningen noodzakelijk, waar het verkennend flora- en faunaonderzoek onderdeel van uit maakt. In onderstaande paragrafen wordt per perceel/plangebied ingegaan op de ligging en huidige inrichting van hiervan. Er wordt direct ingegaan op de voorgenomen plannen. De percelen worden behandeld in volgorde van ligging te beginnen bij de meest noordelijk gelegen en vervolgens verder zuidelijk gelegen. Een overzicht van alle locaties binnen het huidige project Inrichting Nieuwe Natuur is weergegeven in afbeelding 1.

Afbeelding 1 Overzicht van alle locaties binnen het project Inrichting Nieuwe Natuur.

2.1.1 Locatie 1: Perceel BGN02 R 82

Locatie 1 is gelegen op circa 2,5 kilometer afstand ten noorden van de plaats Afferden en heeft een grootte van circa 6,8 hectare (afbeelding 2). Het perceel bevindt zich in het Bergerbos in de hoek Nieuw Erfse Kerkweg en de Heikampweg. Het betreft een akker waar momenteel sperziebonen geteeld worden en voorheen aardappels. Het perceel wordt omgeven door hoofdzakelijk productiebos met her en der droog schraalland. In het bosareaal is op diverse plaatsen de invasieve exoot Amerikaanse vogelkers aanwezig. Van een geleidelijke overgang tussen het open akkerperceel en het omliggende bos is geen sprake (ontbreken mantelvegetatie). Ten westen van het perceel is eveneens een kleine akker aanwezig waarop tarwe verbouwd wordt.

Afbeelding 2. Ligging locatie 1, perceel BGN02 R 82.

2.1.2 Locatie 2: BGN02 T 2392

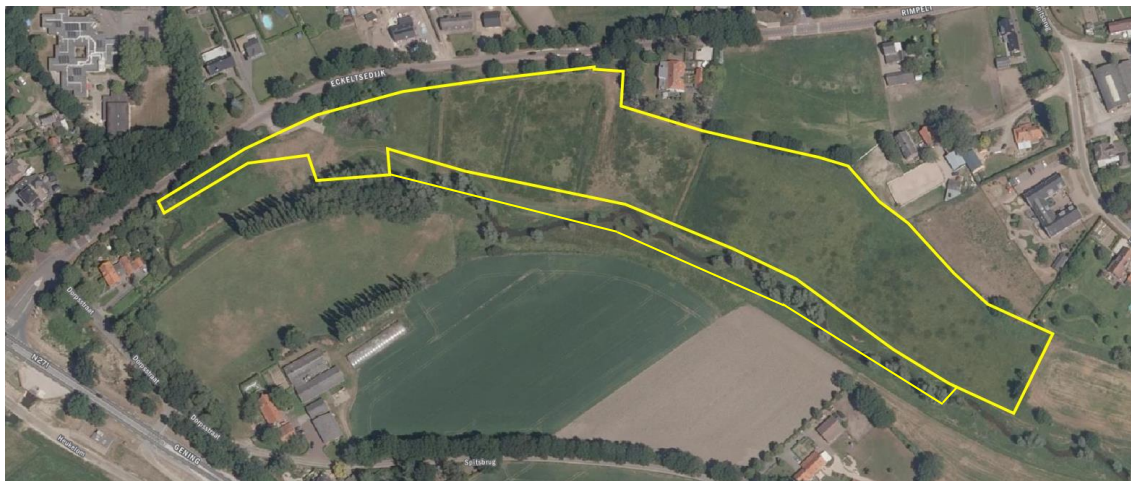
Locatie 2 is gelegen op circa 1,5 kilometer afstand ten noorden van de plaats Afferden en heeft een grootte van circa 0,5 hectare (afbeelding 3). Het perceel is gelegen ten noorden van het Quin aan de westflank van de Jodenberg. Het betreft momenteel een extensief akker/weideperceel wat is ingezaaid met een bloemenmengsel. De omgeving bestaat aan de westzijde uit bosareaal (droog productiebos), zuidelijk is een weiland aanwezig, de overige ruimte rondom het perceel bestaat tevens uit een perceel dat is ingezaaid is met een bloemenmengsel en een kleine bosschage aan de noordoosthoek. Verder oostelijk ligt het droge heidebiotoop van de Jodenberg.

Afbeelding 3. Ligging locatie 2, perceel BGN02 T 2392.

2.1.3 Locatie 3: Perceel BGN02 T 2287, 2286 en 2285

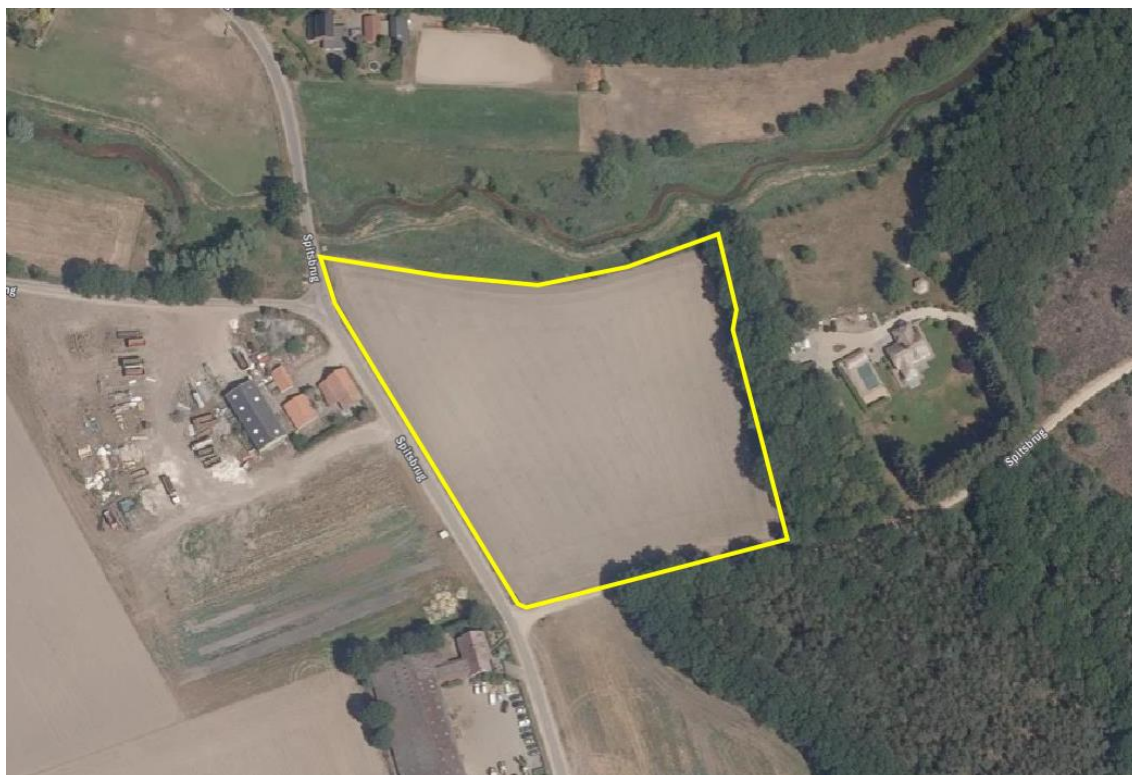
Locatie 3 is direct ten zuiden van de plaats Afferden gelegen en heeft een grootte van circa 3 hectare (afbeelding 4). De percelen bevinden zich tussen de kern van Afferden en de Eckeltse Beek en zijn reeds in beheer als natuurlijke graslanden. Plaatselijk zijn de condities nat, met name nabij de nog aanwezige greppels. Plaatselijk komen zeldzame soorten als rietorchis en gevlekte orchis voor. Begrazing vindt plaats middels Schotse hooglanders. De omgeving van de percelen bestaat aan de noordzijde uit de kern van Afferden met bebouwing en zuidelijk is de gegraven maar nu natuurlijk ingerichte Eckeltse Beek gelegen. Op afbeelding 4 is ook perceel BGN02 T 2282 weergegeven net ten zuiden van de percelen BGN02 T 2287, 2286 en 2285. Dit perceel is in eigendom van het Waterschap Limburg. Op dit perceel worden in overleg met Waterschap Limburg een aantal vlonders aangebracht om het wandelpad langs de beek te versterken. Verder zuidelijk daarvan zijn akkers en weilanden aanwezig.

Afbeelding 4. Ligging van locatie 3, percelen BGN02 T 2287, 2286 en 2285. Ter hoogte van de beek zelf is eveneens geel omkaderd perceel BGN02 T 2282 weergegeven (in eigendom bij Waterschap Limburg).

2.1.4 Locatie 4: Perceel BGN02 T 2020

Locatie 4 is gelegen op circa 600 meter afstand ten zuidoosten van de plaats Afferden en heeft een grootte van circa 1,5 hectare (afbeelding 5). Het perceel is gelegen aan de zuidzijde van de Eckeltse Beek en wordt aan de westzijde omgeven door agrarisch landschap en aan de oostzijde door bosbiotoop en verder oostelijk heidevelden. Momenteel is het perceel in gebruik als maïsakker en bevat aan de west- en zuidzijde een ingezaaide bloemrijke akkerrand.

Afbeelding 5. Ligging van locatie 4: perceel BGN02 T 2020.

2.1.5 Locatie 5: Perceel BGN02 P 556

Locatie 5 is gelegen op circa 2,1 kilometer afstand ten noordoosten van de plaats Nieuw-Bergen en heeft een grootte van circa 1,8 hectare (afbeelding 6). Het perceel is gelegen aan de Siebengewaldseweg, grenzend aan de Eckeltse Bergen. Het perceel is momenteel in gebruik als grasland. De omgeving bestaat grotendeels uit droge heide aan de noord, oost- en zuidzijde. Ook is zuidelijk bosbiotoop aanwezig (dennen-, eiken- en beukenbos). Westelijk bevindt zich de Siebengewaldseweg met verder westelijk en noordelijk agrarisch gebied.

Afbeelding 6. Ligging van locatie 5: Perceel BGN02 P 556.

2.1.6 Locatie 6: Perceel BGN02 T 2571

Locatie 6 is gelegen op circa 750 meter afstand ten noorden van de plaats Nieuw-Bergen en heeft een grootte van circa 1,2 hectare (afbeelding 7). Het perceel is gelegen in het Bergerbos aan de Smal en wordt volledig omgeving door bos (dennen-, eiken- en beukenbos). In dit bos zijn meerdere agrarische percelen gelegen. Verder oostelijk van de locatie bevindt zich onder andere ook droge heide. De locatie is momenteel ingezaaid met gerst en bevat bloemrijke akkerranden. Er is geen mantelvegetatie aanwezig tussen de akker en bosrand.

Afbeelding 7. Ligging locatie 6: Perceel BGN02 T 2571.

2.1.7

Locatie 7: Perceel BGN02 E 3228

Locatie 7 is gelegen op circa 800 meter afstand ten oosten van de plaats Nieuw-Bergen en heeft een grootte van circa 0,9 hectare (afbeelding 8). Het perceel ligt zuidelijk van de Ontginningsweg op de Bergerheide en betreft een kruiden- en faunarijk grasland. Op een deel van dit perceel is een gronddepot aanwezig waar tevens berkenopslag is ontstaan. De omgeving van het perceel is nog veelal in gebruik als agrarisch perceel. Zuidelijk bevindt zich tevens een braakliggend terrein. De oostgrens wordt gevormd door een houtwal. Aan de westzijde grenst een bosperceel. Noordelijk van de Ontginningsweg is droge heide aanwezig.

Afbeelding 8. Ligging locatie 7: Perceel BGN02 E 3228.

2.1.8

Locatie 8: Perceel BGN02 E 3229

Locatie 8 is gelegen op circa 1,1 kilometer afstand ten oosten van de plaats Nieuw-Bergen en heeft een grootte van circa 0,5 hectare (afbeelding 9). Het perceel is gelegen op de Bergerheide, in de hoek Ceresweg-Ontginningsweg en is grotendeels omringd door naaldbos. Aan de noordzijde grenst het perceel aan een struikhei en pijpenstrootje-vegetatie met berken. Het perceel zelf betreft een grasland. Mantelvegetatie ontbreekt op de overgang van grasland naar het omliggende bosbiotoop.

Afbeelding 9. Ligging van locatie 8: Perceel BGN02 E 3229.

2.1.9 Locatie 9: Perceel BGN02 E 3221

Locatie 9 is gelegen op circa 1,8 kilometer afstand ten zuidoosten van de plaats Nieuw-Bergen en heeft een grootte van circa 2,8 hectare (afbeelding 10). Het perceel ligt op de Bergerheide ten zuiden van het Rondven. Het gehele perceel is deels al ingericht. De ontwikkeling betreft dan ook het nog niet ingerichte zuidwestelijke deel van het perceel. Dit te ontwikkelen deel is met geel omlijnd in afbeelding 10. Het perceel is momenteel in gebruik als extensief grasland, waar zich in de zuidwestelijke hoek wilgenopslag bevindt. Aan de zuidwestzijde en zuidoostzijde van het perceel grenst een kleine bosschage en is een houtwal aanwezig. De overige omgeving bestaat uit heidebiotoop en kruiden- en faunarijk grasland.

Afbeelding 10. Ligging locatie 9: Perceel BGN02 E 3221.

2.1.10 Locatie 10: Perceel BGN02 S 940

Locatie 10 is gelegen op circa 400 meter afstand ten noorden van de plaats Wellerlooi en heeft een grootte van circa 2,4 hectare (afbeelding 11). Het perceel is gelegen tussen de weg (paden) Schaak en Hogeschaapsdreef. De omgeving bestaat grotendeels uit bosbiotop. Ten oosten van het perceel is een woonef gelegen en de westelijke percelen zijn in gebruik voor de teelt van rogge. Het perceel zelf is deels ingezet voor boscompensatie maar bevat een onnatuurlijke samenstelling van bomen met dennen, sparren, eiken en beuken, groepsgewijs per soort aangeplant.

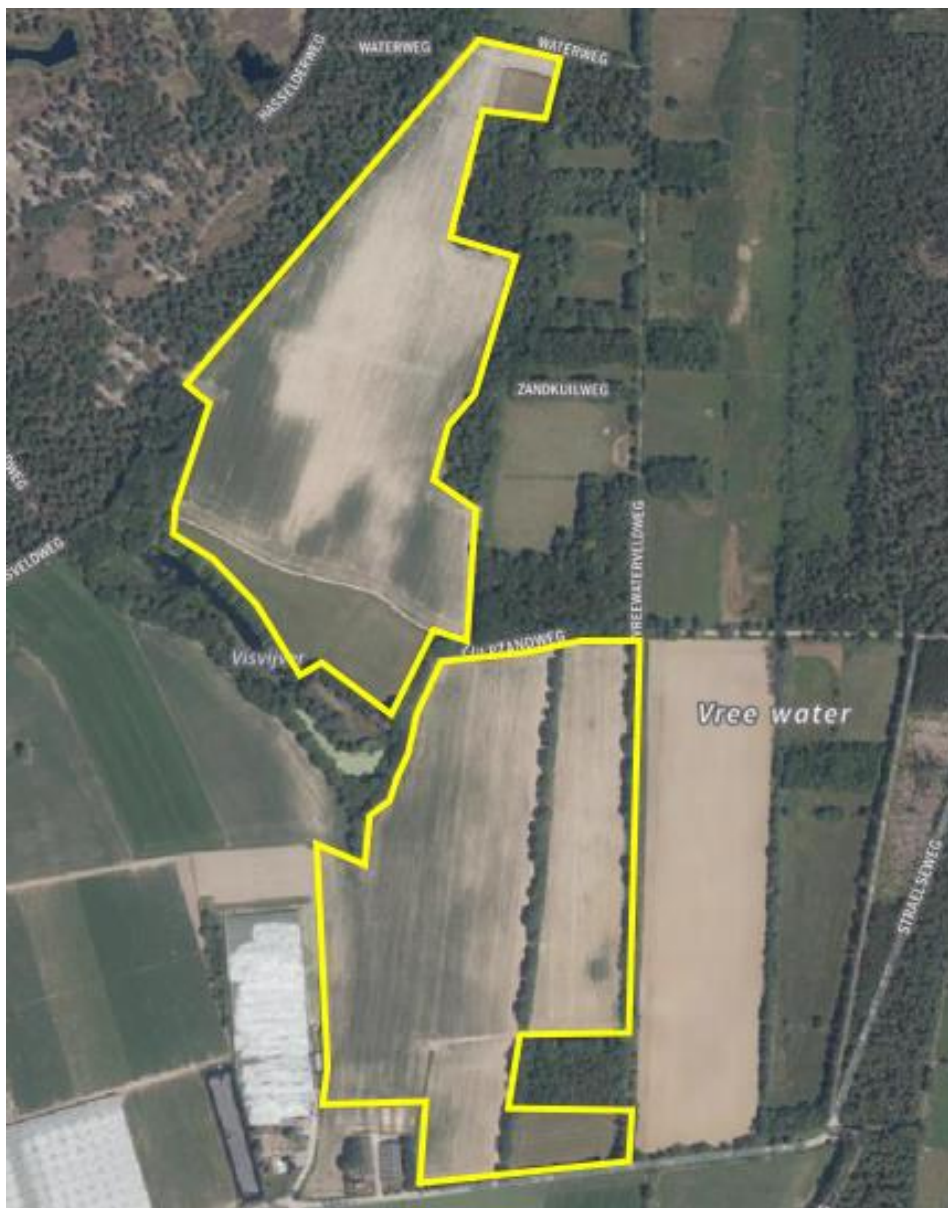

Afbeelding 11. Ligging locatie 10: Perceel BGN02 S 940.

2.1.11 Locatie 11 en 12: diverse percelen

De locaties 11 en 12 zijn naast elkaar gelegen en bestaan uit een bundeling van diverse kadastrale percelen. Gezien de ligging aaneengesloten aan elkaar, worden deze locaties gezamenlijk behandeld. Het betreft de volgende kadastrale percelen: ACN001 157, 156, 155, 154, 245, 140, 247, 123, 112, 111, 286, 113, 115, 119 en 116.

Locaties 11 en 12 zijn gelegen op circa 1,6 kilometer afstand ten zuidoosten van de plaats Lomm en hebben gezamenlijk een grootte van circa 34,3 hectare (afbeelding 12). Het noordelijk deel (perceel 11) ligt ingeklemd tussen de Ravenvennen, het Vreewater en visvijver de Luid. Het zuidelijke deel is gelegen tussen de Lulpzandweg en Straelseweg. Het noordelijk deel is compleet omgeven door natuurlijke biotopen. Dit betreft hoofdzakelijk bosbiotop, maar er zijn ook heiden, kleinschalige grazige percelen en poelen aanwezig. Het zuidelijk deel is meer omgeven door agrarisch gebied, waar her en der bosschages en houtwallen aanwezig zijn. Beide percelen bestaan volledig uit agrarische gronden, variërend van grasland, hooiland, luzerne en maisland.

Afbeelding 12. Ligging locaties 11 (noordelijk) en 12 (zuidelijk).

2.2 Voorgenomen plan en toekomstig gebruik

De herinrichting van de 12 locaties voorziet in de volgende werkzaamheden:

- opruimwerkzaamheden
- ontgraven toplaag
- ontgraven poelen en greppel
- verwerken vrijgekomen grond in houtwallen
- grondbewerkingen t.b.v. aanplant
- aanplant bomen
- aanplant bosplantsoen
- zaaien van N12.02 kruiden- en faunarijk grasland
- zaaien van N12.05 kruiden- en faunarijke akker
- nazorg groenvoorzieningen
- aanbrengen rasters
- vlonders aanbrengen

Voor verdere details over de herinrichting wordt verwezen naar het Verkennend flora- en fauna onderzoek (Kragten, 2022) en de ontwerptekeningen van de 12 locaties. In bijlage 3 zijn de meest recente versies van de ontwerpen voor alle 12 locaties opgenomen, waarbij bovenstaande voorgenomen ingrepen vermeld zijn.

2.3 Beschermd soorten in het plangebied

Op basis van het verkennend flora- en faunaonderzoek is geconstateerd dat er beschermde soorten en/of soortgroepen aanwezig (kunnen) zijn in (de omgeving van) de plangebieden. In onderstaande tabel is een overzicht weergegeven

Tabel 1. Overzicht van soortengroepen die mogelijk negatieve effecten kunnen ondervinden van de werkzaamheden per perceel weergegeven.

Perceelnr.	Flora	Vogels	Grondg. Zoogd.	Vleermuizen	Amfibieën	Reptielen	Vissen	Ongewervelden
1	Afwezig.	Verstoring op omgeving voorkomen.	Verstoring op omgeving voorkomen.	Verstoring op omgeving voorkomen.	Zorgplicht voor algemene soorten. Voorkomen vestiging rugstreeppad tijdens werk.	Zorgvuldig met zwerende individuen omgaan.	Afwezig.	Afwezig.
2	Afwezig.	Verstoring op omgeving voorkomen. Werken buiten het broedseizoen of tijdig ongeschikt maken.	Verstoring op omgeving voorkomen. Zorgplicht voor algemene soorten.	Verstoring op omgeving voorkomen.	Zorgplicht voor algemene soorten. Voorkomen vestiging rugstreeppad tijdens werk.	Zorgvuldig met zwerende individuen omgaan.	Afwezig.	Afwezig.
3	Afwezig.	Verstoring op omgeving voorkomen. Werken buiten het broedseizoen of tijdig ongeschikt maken.	Verstoring op omgeving voorkomen. Zorgplicht voor algemene soorten, bever en das.	Verstoring op omgeving voorkomen.	Zorgplicht voor algemene soorten. Voorkomen vestiging rugstreeppad tijdens werk.	Zorgvuldig met zwerende individuen omgaan.	Afwezig.	Afwezig.
4	Afwezig.	Verstoring op omgeving voorkomen.	Verstoring op omgeving voorkomen.	Verstoring op omgeving voorkomen.	Zorgplicht voor algemene soorten. Voorkomen vestiging rugstreeppad tijdens werk.	Zorgvuldig met zwerende individuen omgaan.	Afwezig.	Afwezig.
5	Afwezig.	Verstoring op omgeving voorkomen. Werken buiten het broedseizoen of	Verstoring op omgeving voorkomen.	Verstoring op omgeving voorkomen.	Zorgplicht voor algemene soorten. Voorkomen vestiging	Zorgvuldig met zwerende individuen omgaan.	Afwezig.	Afwezig.

Perceelnr.	Flora	Vogels	Grondg. Zoogd.	Vleermuizen	Amfibieën	Reptielen	Vissen	Ongewervelden
		tijdig ongeschikt maken.	Zorgplicht voor algemene soorten en das.		rugstreeppad tijdens werk.			
6	Afwezig.	Verstoring op omgeving voorkomen. Werken buiten het broedseizoen of tijdig ongeschikt maken.	Verstoring op omgeving voorkomen. Zorgplicht voor algemene soorten en das.	Verstoring op omgeving voorkomen.	Zorgplicht voor algemene soorten. Voorkomen vestiging rugstreeppad tijdens werk.	Zorgvuldig met zwerende individuen omgaan.	Afwezig.	Afwezig.
7	Afwezig.	Verstoring op omgeving voorkomen. Werken buiten het broedseizoen of tijdig ongeschikt maken.	Verstoring op omgeving voorkomen. Zorgplicht voor algemene soorten.	Verstoring op omgeving voorkomen.	Zorgplicht voor algemene soorten. Voorkomen vestiging rugstreeppad tijdens werk.	Zorgvuldig met zwerende individuen omgaan.	Afwezig.	Afwezig.
8	Afwezig.	Verstoring op omgeving voorkomen. Werken buiten het broedseizoen of tijdig ongeschikt maken.	Verstoring op omgeving voorkomen. Zorgplicht voor algemene soorten.	Verstoring op omgeving voorkomen.	Zorgplicht voor algemene soorten. Voorkomen vestiging rugstreeppad tijdens werk.	Zorgvuldig met zwerende individuen omgaan.	Afwezig.	Afwezig.
9	Afwezig.	Verstoring op omgeving voorkomen. Werken buiten het broedseizoen.	Verstoring op omgeving voorkomen. Zorgplicht voor algemene soorten.	Verstoring op omgeving voorkomen.	Zorgplicht voor algemene soorten. Voorkomen vestiging rugstreeppad tijdens werk.	Zorgvuldig met zwerende individuen omgaan.	Afwezig.	Afwezig.

Perceelnr.	Flora	Vogels	Grondg. Zoogd.	Vleermuizen	Amfibieën	Reptielen	Vissen	Ongewervelden
10	Afwezig.	Verstoring op omgeving voorkomen. Werken buiten het broedseizoen of tijdig ongeschikt maken.	Verstoring op omgeving voorkomen. Zorgplicht voor algemene soorten en eekhoorn.	Verstoring op omgeving voorkomen.	Zorgplicht voor algemene soorten. Voorkomen vestiging rugstreeppad tijdens werk.	Zorgvuldig met zwerende individuen omgaan.	Afwezig.	Afwezig.
11 en 12	Afwezig.	Verstoring op omgeving voorkomen. Werken buiten het broedseizoen of tijdig ongeschikt maken.	Verstoring op omgeving voorkomen. Zorgplicht voor algemene soorten en das.	Verstoring op omgeving voorkomen.	Zorgplicht voor algemene soorten en boomkikker. Voorkomen vestiging rugstreeppad tijdens werk.	Zorgvuldig met zwerende individuen omgaan.	Afwezig.	Zorgvuldig met zwerende individuen omgaan.

3 VOORBEREIDING

3.1 Documentatie

De uitvoerder kan aan het werk indien vóór de aanvang van het werk alle benodigde documentaties als bewijsmateriaal in bezit zijn (eventueel digitaal). Het gaat dan om:

- Een exemplaar van dit ecologisch werkprotocol;
- Een exemplaar van het eerder uitgevoerde verkennend flora- en faunaonderzoek.

Bovenstaande documenten zijn als bijlagen aan dit rapport toegevoegd.

3.2 Ecologische begeleiding werkzaamheden

Gezien de complexiteit van dit project en de vele soorten die hier voorkomen, is afhankelijk van de locatie afstemming tussen de toezichthouder en een **deskundig ecoloog** met betrekking tot de planning en uitvoer van de werkzaamheden gedurende de uitvoeringsfase noodzakelijk. Voor sommige percelen dienen de werkzaamheden te worden begeleid door een deskundig ecoloog met kennis op het gebied van de betreffende soortgroepen in dit ecologisch werkprotocol. Onder een deskundig ecoloog verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van situaties, habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft.

3.2.1 Uitgestelde uitvoeringsperiode

De start van de werkzaamheden is voorzien voor het najaar van 2023 (sept 2023 – dec 2023). Vanwege de tijdsduur tussen het opstellen van dit ecologisch werkprotocol en de start van de werkzaamheden (± 1 jaar) is het noodzakelijk dat voorafgaand aan de werkzaamheden op de 12 locaties nogmaals een **schouw** plaatsvindt om zeker te stellen dat er zich geen nieuwe ecologische ontwikkelingen hebben voorgedaan die in het ecologisch werkprotocol dienen te worden opgenomen. Deze actualisatie dient niet eerder dan 3 maanden voorafgaand aan de start van de werkzaamheden plaats te vinden. Gelet op de voorgenomen uitvoeringsperiode van de werkzaamheden dient de actualisatie plaats te vinden in de periode juni – augustus 2023.

3.2.2 Voorzorgsmaatregelen tegen verspreiding van invasieve exoten

Verspreiding van invasieve exoten als gevolg van de herinrichtingswerkzaamheden is een reëel risico. Aandachtsoorten zijn daarbij vooral Watercrassula en aziatische duizendknopen. Deze plantensoorten kunnen vanuit zeer kleine stukjes plantmateriaal opnieuw uitgroeien tot nieuwe populaties. Overdracht kan daardoor o.a. gebeuren door gebruik van besmet materiaal waar kleine stukjes plantmateriaal aan zitten. Bij de uitvoering van werkzaamheden is het daarnaast van belang om op te letten of besmette wateren door nieuwe verbindingen niet in contact worden gebracht met onbesmette wateren, zodat de invasieve exoten zich niet via afdrijvende fragmenten op nieuwe locaties kunnen vestigen.

Om verspreiding en mogelijke introductie van deze exoten in de plangebieden te voorkomen dient hygiënisch gewerkt te worden. Hiertoe dienen **speciale hygiëne protocollen** te worden opgesteld door de begeleidende ecoloog. Bij het opstellen van deze protocollen dient gebruik gemaakt te worden van de best beschikbare kennis op het gebied van deze exoten (o.a. afkomstig van Stichting Bargerveen, Soortiëns Ecology, NWWA, FLORON)

Te denken valt o.a. aan het reinigen van het in te zetten materieel. Materieel zoals kranen en tractoren dient niet eerder op met deze exoten besmette terreinen ingezet te zijn. Indien dat niet bekend is moet dit materieel vooraf gereinigd worden met bijvoorbeeld een hogedrukreiniger. Ook onder schoeisel of op handgereedschap kunnen zich resten plantmateriaal van deze invasieve exoten bevinden. Ook deze dienen vooraf gecontroleerd te worden en indien nodig gereinigd te worden. Ook na afloop van de werkzaamheden dient al het gebruikte materieel en schoeisel gereinigd te worden. Er moet zorgvuldig worden omgegaan met het materiaal, bodem en plantmateriaal, dat vrijkomt bij het verwijderen van biomassa, door deze bijvoorbeeld af te voeren naar een

gecertificeerde verwerker (Van der Loop, J. & H. van Kleef (2020)). Ook nazorg in de vorm van monitoring van heringerichte locaties behoort is van groot belang om vroegtijdig nieuwe besmettingen op te merken en hoge bestrijdingskosten in de toekomst te voorkomen. In veel gevallen is het ook raadzaam om na herinrichtingswerkzaamheden inheemse plantensoorten te stimuleren om deze zo een concurrentievoorsprong te geven op invasieve exoten.

3.3 Gebruik ecologisch werkprotocol

- Het opgestelde ecologisch werkprotocol is op de werklocatie aanwezig en **onder alle betrokken partijen bekend**. Werkzaamheden worden aantoonbaar conform dit protocol uitgevoerd.
- **Afwijking van het protocol** is alleen mogelijk na overleg met een deskundig ecooloog.
- Door een deskundig ecooloog wordt een **ecologisch logboek** (zie bijlage 5) bijgehouden. Hierin worden maatregelen vastgelegd bedoeld om schade aan beschermde soorten te voorkomen. Daarbij wordt omschreven welke soort betrokken was en welke maatregelen zijn genomen op welke datum en locatie. Op deze manier kan in geval van handhaving eenvoudig worden aangetoond dat er zorgvuldig gewerkt wordt.
- Bij **nieuwvestiging van beschermde soorten** wordt het werkprotocol aangepast door de begeleidend ecooloog. Deze aanpassingen worden doorgesproken met de uitvoerder. Daarnaast wordt bij het aantreffen van nieuwe beschermde soorten binnen het gebied contact opgenomen met het bevoegd gezag, wanneer doorzetting van de werkzaamheden kan leiden tot een overtreding van de Wet natuurbescherming. Mogelijk dient het werk in dat geval stilgelegd te worden en een ontheffing te worden aangevraagd.

3.4 Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. De zorgplicht houdt voor alle in Nederland in het wilde levende plant- en diersoorten in dat zij niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. In paragraaf 4.1.1 zijn deze maatregelen opgenomen.

4 ECOLOGISCH WERKPROTOCOL

Om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen dienen bij de geplande werkzaamheden in de aanlegfase maatregelen in acht te worden genomen. In dit hoofdstuk worden per locatie de noodzakelijke mitigerende maatregelen beschreven ter voorkoming van negatieve effecten op aanwezige soorten. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen maatregelen die gelden voor alle 12 locaties (zie paragraaf 4.1) en specifieke maatregelen voor bepaalde soorten of soortgroepen op een of meerdere locaties (zie paragraaf 4.2).

4.1 Maatregelen geldend voor alle locaties (1 t/m 12)

4.1.1 Algemene mitigerende maatregelen

- De begeleidend ecooloog voert voorafgaand aan de werkzaamheden een controle van het plangebied uit.
- De daadwerkelijke wijze van uitvoering dient door de betreffende aannemer bepaald te worden in samenspraak met de toezichthouder en indien door toezichthouder nodig geacht een begeleidend ecooloog.
- De werkzaamheden worden, indien van meerwaarde, gefaseerd in ruimte en tijd uitgevoerd. De toezichthouder, indien nodig ondersteund door de begeleidend ecooloog, bepaalt de meerwaarde van fasering en stemt eventuele fasering van de werkzaamheden af met de aannemer.
- Ecologische begeleiding vindt regelmatig¹ plaats.
- De rijsnelheid van machines wordt zo afgesteld dat dieren zo veel mogelijk kunnen wegvluchten.
- Werkzaamheden vinden plaats in de daglichtperiode.
- De werkpaden en de werkomgeving worden zo beperkt mogelijk gehouden.
- Er dient zoveel mogelijk vanaf vaste wegen en werkterreinen gereden en gewerkt te worden.
- Waar mogelijk dienen bomen en struiken zoveel mogelijk gespaard te worden.
- Er wordt één kant op gewerkt zodat dieren kunnen wegvluchten.

4.1.2 Algemeen voorkomende broedvogels

Ten aanzien van broedvogels dienen de volgende maatregelen in acht te worden genomen om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen:

- Geschikte broedlocaties voor algemene broedvogels zonder jaarrond beschermd nest zijn in potentie aanwezig in bomen en struiken op de ingreeplocatie, in extensief beheerd grasland, in oevervegetaties langs watergangen, in nestkasten, etc.
- Met name het verwijderen van bestaande vegetatie (o.a. rondom de poel bij locatie 3, en op locatie 5, 10) moet buiten de broedtijd gebeuren (broedperiode loopt globaal van half maart tot 15 juli), tussen eind juli en eind februari. Afhankelijk van de weersomstandigheden kan het broedseizoen van vogels echter eerder aanvangen of langer duren.
- De directe omgeving van de locaties biedt in nagenoeg alle gevallen geschikt habitat voor algemeen voorkomende broedvogels. Verstoring van de directe omgeving van de planlocaties (naastgelegen bosranden etc.) dient daarom gedurende het broedseizoen voorkomen te worden. De werkzaamheden dienen daarom te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen (broedperiode loopt globaal van half maart tot 15 juli), tussen eind juli en eind februari. Afhankelijk van de weersomstandigheden kan het broedseizoen van vogels echter eerder aanvangen of langer duren.
- Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om de ingreeplocatie voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te maken voor vogels om er te broeden. Dat kan door voorafgaand aan het broedseizoen binnen de begrenzing van het werkterrein vegetaties kort te houden (<5 cm). Dergelijke maatregelen dienen uitsluitend voor het voorkómen van vestiging, niet voor het bestrijden van al aanwezige broedgevallen. Op deze wijze

¹ De intensiteit en frequentie van de ecologische begeleiding wordt met name bepaald door de grootte van het werkgebied, de aanwezige soorten en de wijze van uitvoering. De intensiteit van de ecologische begeleiding kan daarom per perceel/plangebied verschillen. De begeleidend ecooloog dient te bepalen hoe regelmatig begeleiding plaats vindt.

wordt voorkomen dat broedvogels gaan broeden op het werkterrein, waarna werkzaamheden ook in het broedseizoen kunnen plaatsvinden.

- Het kan onverhoopt voorkomen dat toch tijdens het broedseizoen nog kapwerkzaamheden plaats moeten vinden. In dat geval dient de omgeving te worden gecontroleerd op aanwezige nesten door een deskundig ecooloog op het gebied van vogels. Indien er een bezet nest wordt aangetroffen in een te kappen boom/struik dient naar een alternatieve werklocatie te worden gezocht. Het terrein rondom het nest wordt afgezet (de omvang van de afzetting is afhankelijk van de aangetroffen soort) en ter plaatse vinden geen werkzaamheden plaats totdat de jongen het nest hebben verlaten.

4.1.3 Vleermuizen

In de directe omgeving van de plangebieden bevindt zich geschikt leefgebied voor diverse vleermuissoorten. De plangebieden zelf vormen geen geschikte leefgebieden voor deze vleermuizen. Wel worden lijnvormige elementen in het landschap mogelijk gebruikt als vliegroute of wordt plaatselijk gefoerageerd. Deze elementen en foerageergebieden worden niet aangetast bij de werkzaamheden, maar worden juist versterkt. Verstoring van de directe omgeving van de plangebieden dient echter tijdens de uitvoering voorkomen te worden. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op vleermuizen te voorkomen dienen de volgende maatregelen in acht te worden genomen:

- Van omstreeks april t/m oktober zijn vleermuizen actief in de schemer en nacht. Werkzaamheden dienen zoveel mogelijk uitgevoerd te worden buiten deze actieve periode (november t/m maart). Indien de werkzaamheden toch moeten worden uitgevoerd binnen de periode april t/m oktober, dienen deze plaats te vinden tussen zonsopgang en zonsondergang.
- Indien het niet mogelijk blijkt om de werkzaamheden buiten de actieve periode uit te voeren dan zal de mate van verstoringe verlichting geminimaliseerd dienen te worden middels:
 - o voor en na de werkzaamheden het gebruik van kunstverlichting te beperken tot enkel verlichting ter beveiliging van opslagterreinen;
 - o gebruik van vleermuisvriendelijke verlichting (LED- en amberkleurige verlichting);
 - o kunstmatig licht enkel daar te richten waar het daadwerkelijk nodig is (doelgericht) en hierbij voorkomen dat de verlichting op de begroeiing gericht staat. Hiervoor kunnen lichtwerende schermen geplaatst worden;
 - o het aantal lampen, de lichtintensiteit en verstrooiing van licht beperken. Om verstrooiing van licht te voorkomen kan ervoor gekozen worden om met armaturen te werken waarbij de verlichting alleen naar beneden gericht is.
 - o Het gebruik van verlichting dient altijd afgestemd te worden met de begeleidend ecooloog.

4.1.4 Rugstreeppad

De rugstreeppad is een mobiele soort en een echte pionier die gebruikmaakt van nieuwe onbegroeide en tijdelijke wateren voor zijn voortplanting. Wanneer in het plangebied ten gevolge van de werkzaamheden nieuwe wateren ontstaan (bijvoorbeeld braakliggende grond met tijdelijke plassen en poelen en door insporing van banden), dan kunnen deze in zeer korte tijd door rugstreeppadden gebruikt worden als voortplantingswater.

Ten aanzien van de rugstreeppad dienen de volgende maatregelen in acht te worden genomen om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen:

- Voorkomen moet worden dat rugstreeppadden binnen het plangebied gebruik gaan maken van nieuw ontstane wateren als voortplantingswater. Dit kan door toepassing van de volgende maatregelen:
 - o De vorming van plassen en insporing wordt voorkomen door gebruik van rijplaten: rijplaten verminderen de kans op schade aan de bodemstructuur door berijding door auto's en zwaar materieel. De noodzaak hiertoe dient te worden bepaald in samenspraak tussen de toezichthouder, de begeleidend ecooloog en de aannemer.
 - o De werkzaamheden worden in een zo kort mogelijke aaneengesloten periode uitgevoerd, bij voorkeur buiten het voortplantingsseizoen van de rugstreeppad (grofweg van half april tot en met september). Hierdoor blijft de kans op vestiging van de rugstreeppad in eventueel ontstane tijdelijke wateren binnen de plangebieden tot een minimum beperkt.

- Er moet tijdens de werkzaamheden steeds gelet worden op de eventuele aanwezigheid van rugstreeppadden in het gebied. Bij het aantreffen van exemplaren moet worden voorkomen dat deze worden gedood, verwond of onnodig aangetast worden. In overleg met de begeleidend ecooloog zal dan gekeken moeten worden naar maatregelen die getroffen kunnen worden, bijvoorbeeld door het werk gefaseerd in tijd en ruimte uit te voeren, of door de werkzaamheden zo uit te voeren dat dieren kunnen ontsnappen.

4.1.5 Algemeen voorkomende zoogdier- en amfibiesoorten

Naast de in de voorgaande paragrafen beschouwde beschermde soorten, komen binnen het plangebied op het land en in het water naar verwachting algemeen voorkomende zoogdier- en amfibiesoorten voor. De werkzaamheden hebben mogelijk een tijdelijk negatief effect op deze aanwezige soorten. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden binnen het plangebied ontstaat een risico op het doden of verwonden van individuen van algemene soorten (Wnb artikel 3.10 lid 1a). In het kader van de zorgplicht mogen deze soorten niet onnodig gedood of verstoord worden.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden te beperken dienen de maatregelen in acht te worden genomen zoals beschreven in paragraaf 4.1.1. Aanvullend hierop worden de volgende maatregelen geadviseerd:

- Effecten op algemeen voorkomende muizen- en amfibiesoorten zijn te minimaliseren door de werkzaamheden zoveel mogelijk uit te voeren in de minst kwetsbare periode (periode augustus - oktober).
- Waar mogelijk dient bestaande vegetatie zoveel mogelijk gespaard te worden.

4.1.6 Reptielen

In de directe omgeving van de locaties zijn diverse reptielensoorten te verwachten. Het gaat hierbij hoofdzakelijk om gladde slang, hazelworm en levendbarende hagedis. Nabij locatie 9 komt ook zandhagedis voor. Voor alle locaties geldt dat de locaties zelf geen geschikt leefgebied vormen, maar de directe omgeving van de locaties wel. Zwervende individuen van de bovengenoemde reptielen kunnen daarmee voorkomen binnen de plangebieden.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van zwervende reptielensoorten. om een tijdelijk negatief effect, zoals het doden van individuen, te voorkomen dienen onderstaande aanbevelingen in acht te worden genomen:

Werkzaamheden worden zoveel mogelijk buiten de actieve periode van reptielen uitgevoerd. Deze periode loopt grofweg van februari t/m half oktober. Indien niet buiten de actieve periode gewerkt kan worden dienen de volgende maatregelen in acht genomen te worden.

- Werkzaamheden worden in zo kort mogelijke aaneengesloten periode uitgevoerd.
- Bij gebruik van rijplaten om verdichting en insporing van de bodem te voorkomen dient rekening te worden gehouden met de aantrekkingskracht die deze hebben op reptielen (die schuilen daar graag onder). De noodzaak voor het gebruik van rijplaten dient te worden bepaald in samenspraak tussen de toezichthouder, de begeleidend ecooloog en de aannemer. Steekproefsgewijs dienen de rijplaten door een ecooloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van reptielen. Aanwezige dieren worden weggevangen en buiten het plangebied op geschikte locaties uitgezet.

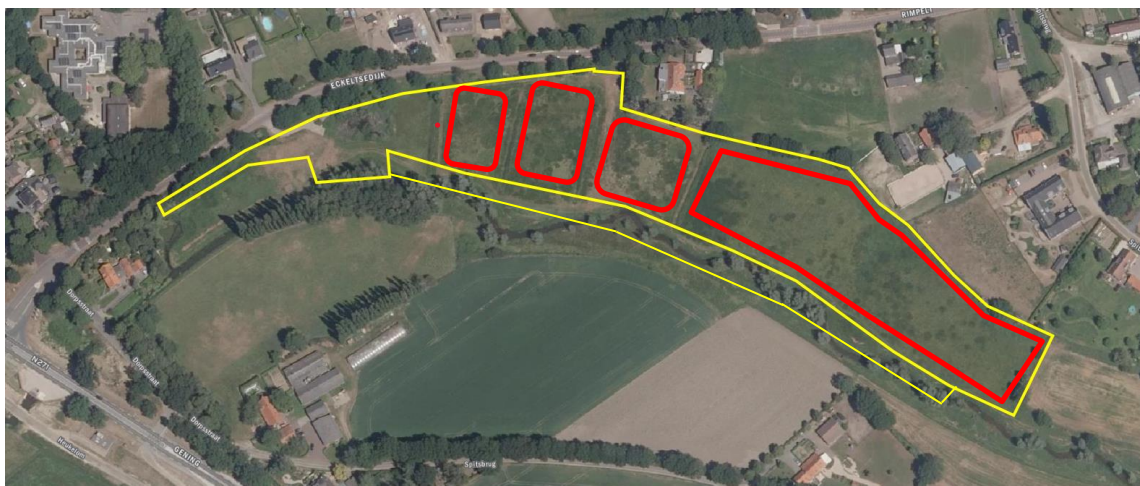
4.2 Maatregelen voor specifieke locaties

4.2.1 Locatie 3 (Perceel BGN02 T 2287, 2286 en 2285)

Flora

Het beekdal van de Eckeltse Beek is, ondanks de afwezigheid van beschermde planten, wel een floristisch waardevol gebied. Er zijn o.a. diverse gewone rietorchissen en gevlekte orchissen waargenomen en soorten als grote ratelaar en rapunzelklokje. Deze soorten waren met name in het oostelijk deel van de locatie aanwezig. Afbeelding 13 toont rood omkaderd de globale ligging van de delen van locatie 3 waar deze soorten zijn aangetroffen. Om negatieve effecten op dit floristisch waardevol gebied te voorkomen worden de volgende maatregelen voorgeschreven:

- Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt het plangebied nader geïnspecteerd door een deskundig ecooloog om definitief vast te stellen welke delen van het plangebied floristisch waardevol zijn.
- Bij het plannen van de werkzaamheden (uitvoeringsperiode, in te zetten materiaal, rijroute, etc.) wordt advies ingewonnen van een deskundig ecooloog om tot een zo min mogelijk versturende werkwijze te komen.
- De uitvoering van de werkzaamheden vinden plaats onder begeleiding van een ecooloog.
- Floristisch waardevolle delen van locatie 3 (nader vastgesteld door de begeleidend ecooloog) worden niet betreden met machines.

Afbeelding 13. Floristisch waardevolle delen van locatie 3.

Bever

Binnen Locatie 3 (Perceel BGN02 T 2287, 2286 en 2285) komt langs de bever voor. Diverse vraatsporen en andere aanwezigheidssporen van de bever werden waargenomen langs de oevers van de beek. Concrete verblijfplaatsen van de bever werden niet vastgesteld maar kunnen wel aanwezig zijn in de oevers van de beek. Bevers kunnen sporadisch ook binnen locatie 3 voorkomen om te foerageren.

Als gevolg van de werkzaamheden wordt mogelijk het leefgebied en eventueel aanwezige verblijfplaatsen van de bever verstoord wanneer in de nabijheid van de beek gewerkt wordt.

Om de negatieve effecten te voorkomen, worden de volgende maatregelen voorgeschreven:

- Kort voorafgaand aan de werkzaamheden (1 week) wordt het plangebied nogmaals geïnspecteerd door een deskundig ecooloog om te inventariseren of er verblijfplaatsen binnen het invloedsgebied van

de werkzaamheden liggen. Als oeverholen of burchten worden aangetroffen worden hiervoor onderstaande maatregelen in acht genomen:

- o Werkzaamheden binnen 50 meter van een oeverhol leiden tot verstoring en mogen enkel uitgevoerd worden buiten de kwetsbare periode van de bever, welke loopt van mei tot en met augustus, en buiten perioden met ijs op het water. Buiten deze periode mag het oeverhol tot op 20 meter worden benaderd;
- o Werkzaamheden binnen 20 meter van een oeverhol of burcht mogen bovendien enkel uitgevoerd worden tussen een uur na zonsopkomst en een uur voor zonsondergang;
- Bij de controle van de deskundig ecooloog dient tevens gelet te worden op andere sporen van beveractiviteit, zoals glijbanen en vraatsporen. De ecooloog dient in dat geval te bepalen in hoeverre werkzaamheden tot een significant effect op de bever kunnen leiden. Bijvoorbeeld kan besloten worden om andere rijroutes te volgen of delen van het plangebied (tijdelijk) te ontzien.

4.2.2 Locatie 5 (Perceel BGN02 P 556)

Das

Aan de zuidkant van locatie 5 (Perceel BGN02 P 556) is tijdens het veldbezoek een burcht van de das waargenomen op enkele tientallen meters van de rand van het perceel. Langs de rand van het perceel waren ook enkele (verouderde) hollen van de das aanwezig (Kragten, 2022). Zie afbeelding 14 voor de ligging van de burcht en hollen. Het perceel zelf vormt vanwege het droge karakter slechts marginaal geschikt foerageerbiotoop. Mogelijk wordt het perceel zelf wel gebruikt als migratieroute.

Als gevolg van de werkzaamheden worden mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van de das verstoord wanneer in de nabijheid burcht en hollen gewerkt wordt.

Ten aanzien van de das dienen de volgende maatregelen in acht te worden genomen om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen:

- Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt het plangebied geïnspecteerd door een deskundig ecooloog om te inventariseren of er nieuwe verblijfplaatsen binnen het invloedsgebied van de werkzaamheden liggen.
- Verblijfplaatsen worden voorafgaand aan de werkzaamheden gemarkeerd. Deze markering blijft gedurende de werkzaamheden aanwezig en herkenbaar. Direct na werkzaamheden wordt de markering van de verblijfplaatsen verwijderd.
- Om verstoring op passerende dassen binnen het plangebied zoveel mogelijk te voorkomen, worden de werkzaamheden overdag uitgevoerd (tussen zonsopkomst en zonsondergang, maar niet later dan 19:00 uur).
- Indien het niet mogelijk blijkt om de werkzaamheden overdag uit te voeren dan zal, in overleg met de toezichthouder en indien nodig de begeleidende ecooloog, de mate van versturende verlichting geminimaliseerd dienen te worden middels:
 - o voor en na de werkzaamheden het gebruik van kunstverlichting te beperken tot enkel verlichting ter beveiliging van opslagterreinen;
 - o kunstmatig licht enkel daar te richten waar het daadwerkelijk nodig is (doelgericht) en hierbij voorkomen dat de verlichting op de begroeiing gericht staat. Hiervoor kunnen lichtwerende schermen geplaatst worden;
 - o het aantal lampen, de lichtintensiteit en verstrooiing van licht beperken. Om verstrooiing van licht te voorkomen kan ervoor gekozen worden om met armaturen te werken waarbij de verlichting alleen naar beneden gericht is.
- De werkzaamheden kunnen enkel uitgevoerd worden onder ecologische begeleiding om beschadiging/verstoring van een dassenburcht te voorkomen.
- De werkzaamheden worden in een zo kort mogelijke aaneengesloten periode uitgevoerd om de periode met verstoring tot een minimum te beperken.
- Werkzaamheden binnen een straal van 20 meter van een burcht dienen vermeden te worden.
- De burcht zelf, de hollen en de route ernaartoe mogen niet vernietigd of verstoord worden.

Wanneer de voorgeschreven maatregelen niet kunnen worden nageleefd en negatieve effecten daarmee op voorhand niet kunnen worden uitgesloten, dient in afstemming met de begeleidend ecooloog mogelijk alsnog een ontheffing aangevraagd te worden voor de werkzaamheden die hier gaan worden uitgevoerd.

Afbeelding 14. Ligging burcht en holen das bij locatie 5.

4.2.3 Locatie 6 (Perceel BGN02 T 2571)

Das

Aan de noordwestkant van locatie 6 (Perceel BGN02 T 2571) is net buiten het perceel een vluchtpijp van een das waargenomen (Kragten, 2022). Zie afbeelding 15 voor de ligging van de vluchtpijp. Het perceel zelf vormt vanwege het droge karakter slechts marginaal geschikt foerageerbiotoop. Mogelijk wordt het perceel zelf wel gebruikt als migratieroute.

Als gevolg van de werkzaamheden op het perceel wordt mogelijk een vluchtpijp verstoord.

Ten aanzien van de das dienen de volgende maatregelen in acht te worden genomen om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen:

- Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt het plangebied geïnspecteerd door een deskundig ecooloog om te inventariseren of er nieuwe verblijfplaatsen binnen het invloedsgebied van de werkzaamheden liggen.
- Verblijfplaatsen worden voorafgaand aan de werkzaamheden gemarkeerd. Deze markering blijft gedurende de werkzaamheden aanwezig en herkenbaar. Direct na werkzaamheden wordt de markering van de verblijfplaatsen verwijderd.
- Om verstoring op passerende dassen binnen het plangebied zoveel mogelijk te voorkomen, worden de werkzaamheden overdag uitgevoerd (tussen zonsopkomst en zonsondergang, maar niet later dan 19:00 uur).
- Indien het niet mogelijk blijkt om de werkzaamheden overdag uit te voeren dan zal, in overleg met de begeleidend ecooloog, de mate van versturende verlichting geminimaliseerd dienen te worden middels:

- o voor en na de werkzaamheden het gebruik van kunstverlichting te beperken tot enkel verlichting ter beveiliging van opslagterreinen;
- o kunstmatig licht enkel daar te richten waar het daadwerkelijk nodig is (doelgericht) en hierbij voorkomen dat de verlichting op de begroeiing gericht staat. Hiervoor kunnen lichtwerende schermen geplaatst worden;
- o het aantal lampen, de lichtintensiteit en verstrooiing van licht beperken. Om verstrooiing van licht te voorkomen kan ervoor gekozen worden om met armaturen te werken waarbij de verlichting alleen naar beneden gericht is.
- De werkzaamheden kunnen enkel uitgevoerd worden onder ecologische begeleiding om beschadiging/verstoring van een dassenburcht te voorkomen.
- De werkzaamheden worden in een zo kort mogelijke aaneengesloten periode uitgevoerd om de periode met verstoring tot een minimum te beperken.
- De vluchtpijp zelf en de route naar de vluchtpijp mogen niet vernietigd of verstoord worden.

Wanneer de voorgeschreven maatregelen niet kunnen worden nageleefd en negatieve effecten daarmee op voorhand niet kunnen worden uitgesloten, dient in afstemming met de begeleidende ecoloog mogelijk alsnog een ontheffing aangevraagd te worden voor de werkzaamheden die hier gaan worden uitgevoerd.

Afbeelding 15. Ligging vluchtpijp das bij locatie 6.

4.2.4 Locatie 10 (Perceel BGN02 S 940)

Eekhoorn

Binnen locatie 10 (Perceel BGN02 S 940) bevinden zich biotopen die geschikt zijn als leefgebied voor eekhoorn. Het gaat hierbij om de op het perceel aanwezige bomen. In het oorspronkelijke plan voor de werd uitgegaan van dunning van deze houtopstand. Dit is echter komen te vervallen. Er worden geen bomen meer gekapt. De eventueel aanwezige nesten blijven daarmee behouden. Ook treedt er geen noemenswaardige verstoring als gevolg van de werkzaamheden. De voorgenomen werkzaamheden leiden daardoor niet tot een overtreding van

de Wet natuurbescherming artikel 3.10, lid 1. Aanvullende maatregelen om negatieve effecten op de eekhoorn te voorkomen zijn daardoor niet aan de orde.

4.2.5 Locatie 11 & 12

Das

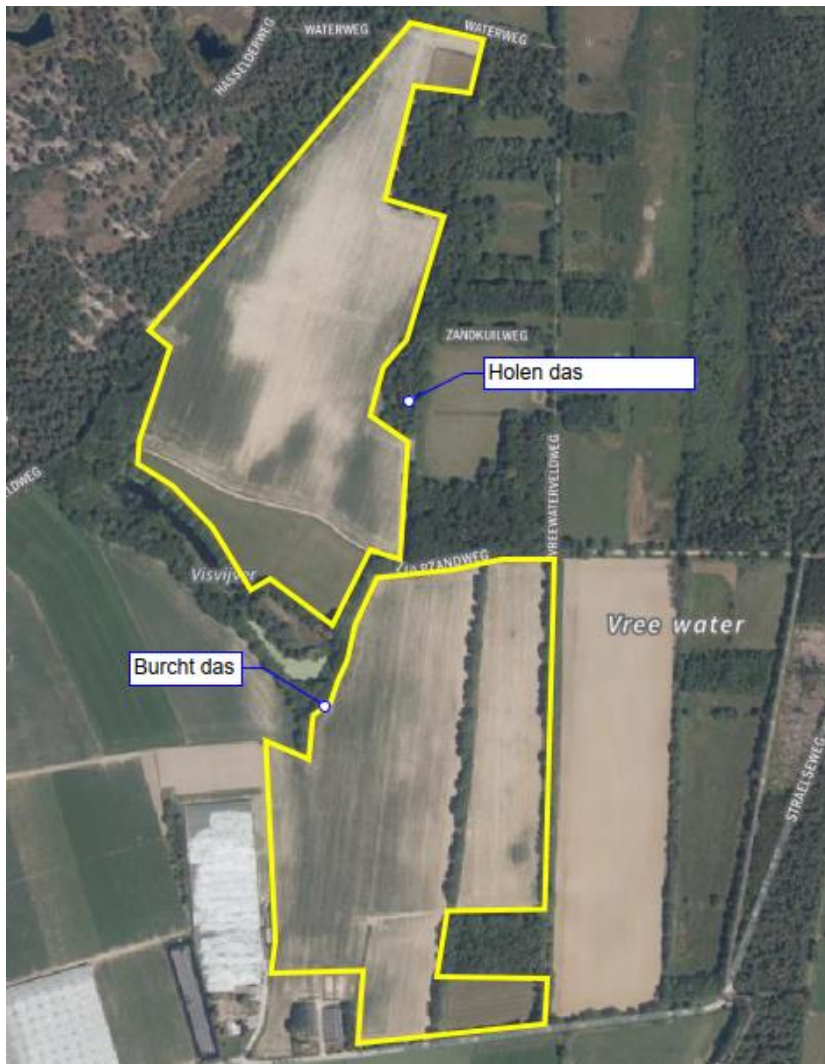
Langs de grens van locatie 12 is tijdens het veldbezoek een burcht van de das waargenomen. In een bosschage langs de rand van locatie 11 waren ook enkele holen van de das aanwezig (Kragten, 2022). Zie afbeelding 16 voor de ligging van de burcht en holen. De percelen zelf vormen vanwege het droge karakter slechts marginaal geschikt foerageerbiotoop. Mogelijk wordt het perceel zelf wel gebruikt als migratieroute.

Als gevolg van de werkzaamheden worden mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van de das verstoord wanneer in de nabijheid burcht en holen gewerkt wordt.

Ten aanzien van de das dienen de volgende maatregelen in acht te worden genomen om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen:

- Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt het plangebied geïnspecteerd door een deskundig ecooloog om te inventariseren of er nieuwe verblijfplaatsen binnen het invloedsgebied van de werkzaamheden liggen.
- Verblijfplaatsen worden voorafgaand aan de werkzaamheden gemarkeerd. Deze markering blijft gedurende de werkzaamheden aanwezig en herkenbaar. Direct na werkzaamheden wordt de markering van de verblijfplaatsen verwijderd.
- Om verstoring op passerende dassen binnen het plangebied zoveel mogelijk te voorkomen, worden de werkzaamheden overdag uitgevoerd (tussen zonsopkomst en zonsondergang, maar niet later dan 19:00 uur).
- Indien het niet mogelijk blijkt om de werkzaamheden overdag uit te voeren dan zal in afstemming met de begeleidend ecooloog de mate van verstoringe verlichting geminimaliseerd dienen te worden middels:
 - o voor en na de werkzaamheden het gebruik van kunstverlichting te beperken tot enkel verlichting ter beveiliging van opslagterreinen;
 - o kunstmatig licht enkel daar te richten waar het daadwerkelijk nodig is (doelgericht) en hierbij voorkomen dat de verlichting op de begroeiing gericht staat. Hiervoor kunnen lichtwerende schermen geplaatst worden;
 - o het aantal lampen, de lichtintensiteit en verstrooiing van licht beperken. Om verstrooiing van licht te voorkomen kan ervoor gekozen worden om met armaturen te werken waarbij de verlichting alleen naar beneden gericht is.
- De werkzaamheden kunnen enkel uitgevoerd worden onder ecologische begeleiding om beschadiging/verstoring van een dassenburcht te voorkomen.
- De werkzaamheden worden in een zo kort mogelijke aaneengesloten periode uitgevoerd om de periode met verstoring tot een minimum te beperken.
- Werkzaamheden binnen een straal van 20 meter van een burcht dienen vermeden te worden.
- De burcht zelf, de holen en de route ernaartoe mogen niet vernietigd of verstoord worden.

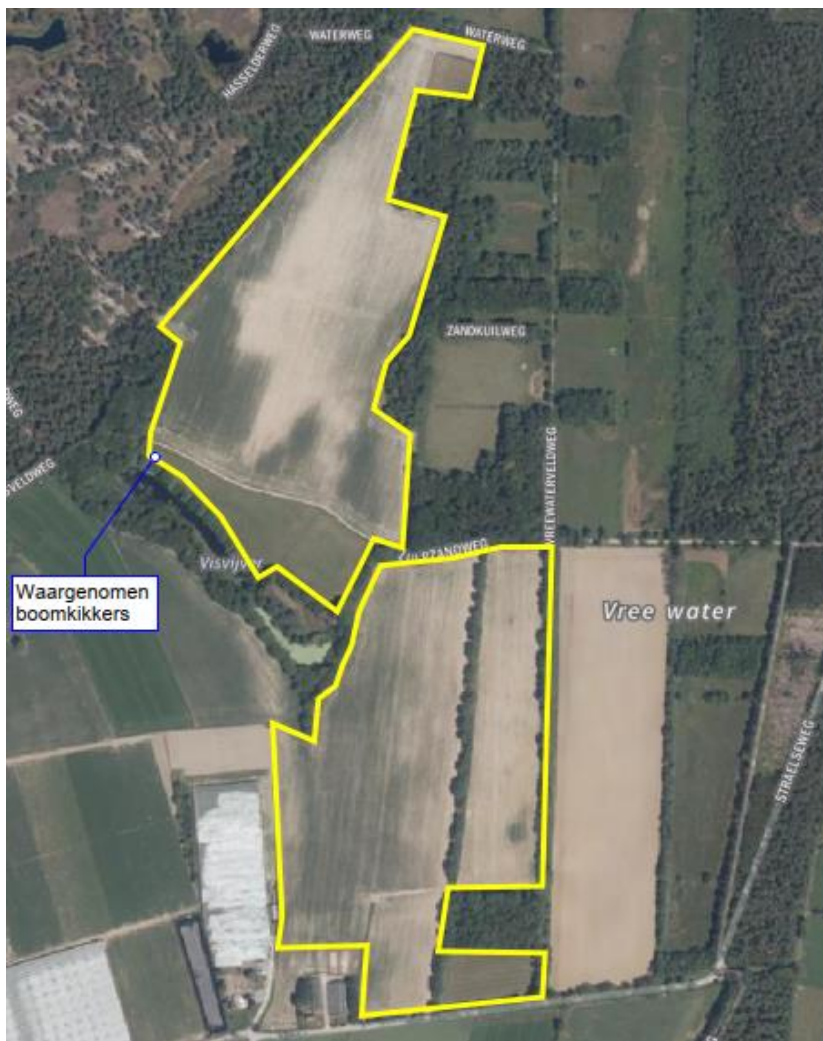
Wanneer de voorgeschreven maatregelen niet kunnen worden nageleefd en negatieve effecten daarmee op voorhand niet kunnen worden uitgesloten, dient in afstemming met de begeleidend ecooloog mogelijk alsnog een ontheffing aangevraagd te worden voor de werkzaamheden die hier gaan worden uitgevoerd.

Afbeelding 16. Ligging burcht en holen van das op locatie 11 en 12.

Boomkikker

Net buiten de locaties 11 en 12 komt de boomkikker voor. De soort werd tijdens het veldbezoek waargenomen op bramenstruweel nabij de visvijver. De voorgenomen ingrepen hebben naar verwachting geen negatieve effecten op het leefgebied van de boomkikker. Het leefgebied wordt juist versterkt. Wel dient voor de aanwezige individuen van deze soorten de zorgplicht in acht te worden genomen. Het is in dit geval belangrijk er bewust van te zijn dat boomkikkers in principe overal rondom het perceel aangetroffen kunnen worden. Met name braamstruweel is voor deze soort een aantrekkelijke 'zon'-plek. Werkzaamheden in de directe nabijheid van braamstruwelen of die mogelijk leiden tot het verloren gaan van braamstruweel dienen in afstemming met de begeleidend ecooloog plaats te vinden.

Afbeelding 17 Locaties waarneming boomkickers

Ongewervelden

Ter plaatse kunnen de soorten grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder, teunisbloempijlstaart en gevlekte witsnuitlibel voorkomen. De voorkomende vlindersoorten (grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder en teunisbloempijlstaart) komen doorgaans voor ter plaatse van vochtige bossen. De gevlekte witsnuitlibel komt voor ter plaatse van vegetatierijke vennen en laagveenmoerassen. Rondom beide percelen zijn vochtige bossen aanwezig en geschikte vennen. Al de bovenstaande soorten kunnen derhalve voorkomen binnen en rondom het plangebied. Tijdens het veldbezoek werden dan ook exemplaren van grote vos en grote weerschijnvlinder waargenomen oostelijk van perceel 11. Negatieve effecten op het leefgebied als gevolg van de werkzaamheden worden niet verwacht. Wel dient voor de aanwezige individuen van deze soorten de zorgplicht in acht te worden genomen. Over het algemeen zijn deze soorten mobiel genoeg om weg te vluchten voor het aanwezige materieel. Het kan echter voorkomen dat vlinders zitten te zonnen op aanwezige paden. In dat geval geldt dat voertuigen rustig dienen te voortbewegen, zodat vlinders de kans krijgen te vluchten.

4.3 Richtlijnen voor werkzaamheden

Verschillende mitigerende maatregelen die in de voorgaande paragraaf zijn beschreven hebben betrekking op de werkplanning. Deze zijn samengevoegd tot een werkkalender voor de werkzaamheden.

4.3.1 Werkkalender

Het wel of niet optreden van negatieve effecten op beschermde soorten is veelal afhankelijk van het moment waarop de werkzaamheden plaatsvinden. In tabel 2 zijn de kwetsbare perioden van de aanwezige soorten gecombineerd tot een optimale periode per perceel voor de werkzaamheden die uitgevoerd gaan worden. Ondanks dat voor diverse percelen enkel voor broedvogels een kwetsbare periode is aangegeven, zijn voorwaarden in het kader van bijvoorbeeld vleermuizen en rugstreeppad wel van kracht. Deze voorwaarden zijn beschreven in paragraaf 4.1.

Tabel 2. Optimale perioden van de werkzaamheden per plangebied, gebaseerd op gecombineerde kwetsbare perioden van aangetroffen soorten binnen en rondom de plangebieden. De soorten die per plangebied van toepassing zijn, zijn voor de volledigheid onder elk plangebied weergegeven.

	Optimale perioden werkzaamheden											
Plangebied	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Locatie 1: Perceel BGN02 R 82												
Broedvogels												
Locatie 2: Perceel BGN02 T 2392												
Broedvogels												
Locatie 3: Perceel BGN02 T 2287, 2286 en 2285												
Broedvogels												
Flora												
Bever												
Locatie 4: Perceel BGN02 T 2020												
Broedvogels												
Locatie 5: Perceel BGN02 P 556												
Broedvogels												
Das (activiteiten buiten een straal van 20 meter van de hoofdburcht)												
Das (activiteiten binnen een straal van 20 meter van de hoofdburcht)												
Locatie 6: Perceel BGN02 T 2571												
Broedvogels												
Das (activiteiten buiten een straal van 20 meter van de hoofdburcht)												
Locatie 7: Perceel BGN02 E 3228												
Broedvogels												
Locatie 8: Perceel BGN02 E 3229												
Broedvogels												
Locatie 9: Perceel BGN02 E 3221												
Broedvogels												

	Optimale perioden werkzaamheden											
Plangebied	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Locatie 10: Perceel BGN02 S 940												
Broedvogels												
Locatie 11 en 12: diverse percelen												
Broedvogels												
Das (activiteiten buiten een straal van 20 meter van de hoofdburcht)												
Das (activiteiten binnen een straal van 20 meter van de hoofdburcht)												
Boomkikker												
Ongewervelden												
	Werkzaamheden toegestaan, mits rekening wordt gehouden met de mitigerende maatregelen beschreven in dit EVVP.											
	Werkzaamheden mogelijk, mits rekening wordt gehouden met de mitigerende maatregelen, beschreven in dit EVVP en wordt samengewerkt met een deskundig ecooloog conform dit EVVP											
	Werkzaamheden in principe niet mogelijk. Indien toch gewerkt moet worden in deze perioden, dient advies gevraagd te worden aan een deskundig ecooloog.											

4.3.2 Afwijkingen van het ecologisch werkprotocol

In acht neming van de beschreven mitigerende maatregelen en de werkkalender voorkomt zoveel mogelijk dat de verbodsbepalingen van de Wnb worden overtreden. Indien afwijking van de mitigerende maatregelen noodzakelijk is, dient advies ingewonnen te worden van een deskundig ecooloog. Deze beoordeelt of de voorgestelde wijziging leidt tot negatieve effecten op beschermde diersoorten. Dit kan betekenen dat extra mitigerende of compenserende maatregelen getroffen moeten worden. Indien dit niet mogelijk blijkt en overtreding van de Wet natuurbescherming dreigt, kan de voorgenomen wijziging in de werkwijze of uitvoeringsplanning niet doorgaan. De werkwijze zal dan moeten worden herzien, of er dient een ontheffing van de Wnb aangevraagd te worden.

4.3.3 Handelswijze bij aantreffen van beschermde soorten

Ondanks alle voorzorgmaatregelen is het mogelijk dat er tijdens de uitvoering van de werkzaamheden niet eerder bemerkte beschermde planten of dieren worden aangetroffen. Indien een van de werknemers bewoonde nesten (eieren), hollen of individuen van beschermde planten- of diersoorten op het werkteerrein aantreft, dan dient deze direct contact op te nemen met de projectleider of begeleidend ecooloog van de werkzaamheden.

Aangetroffen beschermde dieren die vallen onder de vrijstelling van de provincie Limburg (bijlage 2), dienen te worden verplaatst of verjaagd, zodat sterfte of verwonding wordt voorkomen. Verblijfplaatsen worden in ieder geval tijdens de voortplantingsperiode van de betreffende soort ontzien.

Indien er beschermde planten of diersoorten worden aangetroffen die niet onder de vrijstelling van provincie Limburg vallen, mogen de geplande werkzaamheden niet gestart of vervolgd worden, voordat advies is ingewonnen van een ecooloog. Deze gaat na op welke wijze er verantwoord kan worden gehandeld. Mogelijk is voor de voortgang van de werkzaamheden een ontheffing van de Wnb noodzakelijk.

5 BRONNENLIJST

BJJ12, 2017a. Kennisdocument Bever *Castor Fiber*. Versie 1.0, juli 2017.

BJJ12, 2017b. Kennisdocument Das *Meles meles*. Versie 1.0, juli 2017.

BJJ12, 2017c. Kennisdocument Levendbarende hagedis *Zootoca vivipara*. Versie 1.0, juli 2017.

BJJ12, 2017d. Kennisdocument Rugstreeppad *Bufo calamita*. Versie 1.0, juli 2017.

Kragten, 2022. Verkennend flora- en faunaonderzoek. Nieuwe natuur N2000 Maasduinen. Rapportnummer PLI206-RAP-FF-Verkennd Flora- en faunaonderzoek Maasduinen. Definitief. 6 oktober, Herten.

Netwerk Groene Bureaus, 2021. Vleermuisprotocol 2021.

Van der Loop, J. & H. van Kleef (2020). Omgaan met watercrassula in natuurgebieden. Uitgave Stichting Bargerveen, Nijmegen.

Websites

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vlinderstichting.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGEN

B1 NATUURBESCHERMING

In deze bijlage vindt een beknopte toelichting plaats op de bescherming van planten- en diersoorten en Natura 2000-gebieden onder de Wet natuurbescherming. Daarnaast wordt een korte toelichting gegeven op beschermde natuur die valt onder het Natuurnetwerk Nederland, welke is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Daarnaast wordt aangegeven of sprake is van provinciale gebiedsbescherming binnen of nabij het plangebied.

B1.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is van kracht sinds 1 januari 2017 en regelt zowel de bescherming van planten- en diersoorten, als de bescherming van Natura 2000-gebieden en houtopstanden. Daarmee vervangt de Wet natuurbescherming de inmiddels vervallen Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.

Op grond van de Wet natuurbescherming zijn aan Gedeputeerde Staten van de provincies diverse bevoegdheden toegekend. De provincies zijn met ingang van de Wet natuurbescherming (in de meeste gevallen) bevoegd gezag voor ontheffingen, vergunningen en meldingen op grond van deze wet. De provincies hebben allen voor hun eigen provincie de bevoegdheden uitgewerkt in verordeningen of beleidsregels. In de provinciale regelingen komen de volgende thema's aan de orde: faunabeheer, jacht, schadebestrijding, vrijstelling soorten, gebiedsbescherming, houtopstanden en natuurbesluit. Voor zover relevant, is in de onderstaande paragrafen aandacht besteed aan de provinciale uitwerking van de Wet natuurbescherming.

B1.1.1 Bescherming planten- en diersoorten

Bescherming op grond van de Wet natuurbescherming

Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van planten- en diersoorten. De wet maakt onderscheid tussen drie beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten.

Vogelrichtlijnsoorten

Voor Vogelrichtlijnsoorten zijn de relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, opgenomen in artikel 3.1. Op grond van dit artikel is het verboden:

- Opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels te doden of te vangen.
- Opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Opzettelijk vogels te verstoren. Dit verbod is alleen van toepassing wanneer hierdoor een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding optreedt.

Een ontheffing van de verbodsbepalingen voor Vogelrichtlijnsoorten kan worden verleend door Gedeputeerde Staten. Provinciale Staten hebben onder deze wet de bevoegdheid gekregen tot het verlenen van vrijstellingen, opgenomen in provinciale verordeningen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van volksgezondheid of openbare veiligheid.
- In het kader van de veiligheid van het luchtverkeer.
- In het kader van bescherming van flora en fauna.

Daarbij wordt tevens getoetst of de staat van instandhouding van de soort niet verslechtert.

Nest- en rustplaatsen van vogels – jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is. Hiertoe is door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in 2009 een indicatieve lijst met soorten opgesteld. De provincies Limburg en Overijssel hebben hiervoor inmiddels eigen beleid ontwikkeld. Voor de andere 10

provincies geldt dat de opgestelde lijst door het Ministerie van LNV gehanteerd wordt. Hierbij zijn vijf categorieën vaste nesten te onderscheiden:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, daarbuiten in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw, huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die (vrijwel) elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil, slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in, jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, ransuil).
5. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar tevoren hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (bijvoorbeeld oeverzwaluw, ekster en groene specht). Een omgevingscheck door een deskundige dient uit te wijzen of in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelfstandig een nieuw nest te bouwen of te zoeken.

Habitatrichtlijnsoorten

De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor Habitatrichtlijnsoorten zijn opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Dit artikel stelt een verbod op het:

- Opzettelijk doden of vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel a van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn.
- Opzettelijk verstoren van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel b van de Habitatrichtlijn, bijlage I van het Verdrag van Bern.

Ook voor de verbodsbepalingen voor Habitatrichtlijnsoorten kunnen Gedeputeerde Staten een ontheffing verlenen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van bescherming van flora en fauna of de instandhouding van natuurlijke habitats.
- In het kader van volksgezondheid, openbare veiligheid of andere redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten

Tot slot zijn een aantal planten- en diersoorten in de Wet natuurbescherming aangewezen als nationaal beschermde soorten. Deze soorten zijn alleen beschermd op grond van de Nederlandse wet en zijn niet genoemd in Europese richtlijnen of verdragen. De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor de nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.10 van de wet. Het is verboden:

- Opzettelijk in het wild levende dieren van de nationaal beschermde soorten te doden of te vangen.

- Opzettelijk vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van nationaal beschermde soorten te beschadigen of vernielen.
- Opzettelijk planten van de nationaal beschermde soorten te plukken, verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen.

Wederom is Gedeputeerde Staten bevoegd ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Hiervoor gelden dezelfde regels als voor Habitatrichtlijnsoorten, waarbij de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling aanvullend ook verband kan houden met (o.a.):

- Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied en het daaropvolgend gebruik van het gebied.
- Bestendig beheer of onderhoud in landbouw en bosbouw.
- Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen of in het kader van natuurbeheer.
- Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een gebied.
- Algemeen belang.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Gedragscodes

De verboden die in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 zijn neergelegd, zijn niet van toepassing wanneer wordt gehandeld volgens een door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen worden opgesteld voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Toepassing van een goedgekeurde gedragscode waarborgt dat zorgvuldig wordt gehandeld.

Provinciale verordeningen

Op grond van de Wet natuurbescherming hebben Provinciale Staten de bevoegdheid om in provinciale verordeningen algemene vrijstellingen te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de wet. Van deze bevoegdheid hebben de verschillende provincies gebruik gemaakt. Dit betekent, dat de bescherming die soorten genieten, kan verschillen tussen provincies. De consequenties van de verordening van de provincie Limburg voor de bescherming van planten- en diersoorten zijn hieronder kort beschreven.

De provincie Limburg heeft de Wijzigingsverordening Hoofdstuk 3 Natuur van de Omgevingsverordening Limburg 2014 vastgesteld. In paragraaf 3.8 van deze wijzigingsverordening zijn vrijstellingen opgenomen voor beschermde diersoorten.

Voor verschillende nationaal beschermde diersoorten verleent Provinciale Staten vrijstelling van het verbod op het vangen van dieren en het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen van dieren ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud (zie bijlage 3). Voor enkele dieren geldt de vrijstelling alleen in een specifieke periode van het jaar. Daarnaast zijn voor het vangen van dieren zijn voorschriften opgenomen ten aanzien van de vangmethoden en is het vangen van dieren alleen toegestaan, wanneer het niet mogelijk is om dieren te verjagen van de locatie waar de werkzaamheden plaatsvinden.

B1.1.2 Bescherming natuurgebieden

Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden). Deze gebieden vormen, samen met Natura 2000-gebieden in andere Europese landen, een samenhangend geheel van natuurgebieden voor behoud, ontwikkeling en herstel van de Europese biodiversiteit. In Nederland zijn ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. De ecologische doelen (instandhoudingsdoelstellingen) die in deze gebieden worden nagestreefd, zijn vastgelegd in de Aanwijzingsbesluiten.

In paragraaf 2.3 van de Wet natuurbescherming zijn regels opgenomen voor de beoordeling van effecten van plannen, projecten en andere handelingen op Natura 2000-gebieden.

Voor het realiseren van projecten of verrichten van andere handelingen – ongeacht of zij plaatsvinden binnen of buiten de begrenzing van een Natura 2000-gebied – is een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming nodig, wanneer zij de kwaliteit van de natuurlijke habitattypen of de habitattypen van soorten kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen die voor het gebied zijn opgesteld zijn leidend bij de beoordeling van de effecten. Gedeputeerde Staten van de provincie zijn bevoegd om een vergunning te verlenen voor projecten die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Bij vergunningaanvraag dient de initiatiefnemer een zogenaamde “passende beoordeling” in te dienen. Vergunning wordt verleend, wanneer uit deze passende beoordeling blijkt dat de natuurlijke kenmerken van het gebied met zekerheid niet worden aangetast óf wanneer, indien wel sprake is van aantasting van de natuurlijke kenmerken, wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- Er zijn geen alternatieve oplossingen.
- Er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.
- Er worden compenserende maatregelen getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-gebied behouden blijft.

B1.1.3 Bescherming houtopstanden

Tot slot regelt hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming de bescherming van houtopstanden. Het hoofdstuk ziet alleen toe op houtopstanden van minimaal 10 are of rijbeplantingen van meer dan twintig bomen, gelegen buiten de door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Houtopstanden op erven en in tuinen, fruitbomen, windschermen om boomgaarden, kerstbomen en kweekgoed en populieren- en wilgenopstanden langs (water)wegen en landbouwgronden en ten behoeve van biomassaproductie (onder voorwaarden) vallen niet onder de werking van de Wet natuurbescherming.

Kap van (delen van) houtopstanden dient vooraf gemeld te worden bij Gedeputeerde Staten. De provincie stelt bij verordening eisen aan de manier waarop deze melding moet worden gedaan. De gevelde houtopstand moet binnen drie jaar na kap worden herplant op deze locatie. Ook aan de wijze van herplant kunnen provincies bij verordening eisen stellen. Tevens kunnen provincies vrijstelling verlenen van de herplantplicht.

Daarnaast stellen gemeenten veelal aanvullende regels op ten aanzien van de kap van bomen (kapvergunningplicht). Deze regels betreffen meestal alleen de kap van bomen binnen de bebouwde kom en/of de kap van waardevolle of monumentale bomen.

B1.2 Provinciale gebiedsbescherming

Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS) dat globaal is aangewezen in het Structuurschema Groene Ruimte, is op provinciaal niveau uitgewerkt en exact begrensd. Binnen de provincie Limburg is deze begrenzing uitgewerkt in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014.

Het ruimtelijk beleid voor het Nationaal Natuurnetwerk (NNN) is erop gericht de wezenlijke kenmerken van de gebieden te ontwikkelen, herstellen en behouden. Derhalve is voor het NNN het ‘nee, tenzij’-regime ingevoerd. Volgens dit regime dient allereerst vastgesteld te worden of de geplande ingreep significant negatieve effecten heeft op de in het NNN-gebied aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden. Wanneer dit zo is, geldt in principe dat de ingreep geen doorgang kan vinden. Uitzondering geldt alleen voor ingrepen waarbij sprake is van groot openbaar belang en waarbij geen alternatieven voor de plannen beschikbaar zijn. In dat geval dient compensatie van de aangetaste waarden plaats te vinden (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit et al., 2007).

Met het opnemen van de Goudgroene natuurzone in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 (POL2014) wordt invulling gegeven aan de opdracht die de provincies van het rijk hebben gekregen voor de begrenzing van het Nationaal Natuurnetwerk, en de verankering daarvan in het provinciale planologische beleid. Met de aanwijzing van de zilvergroene en bronsgroene natuur- en landschapszones stimuleert de provincie het behoud

en de ontwikkeling van natuur en landschap ook buiten de goudgroene zone. In onderstaand kader zijn deze natuur- en landschapszones verder toegelicht.

Goudgroene natuurzone

De goudgroene natuurzone vormt het Limburgse deel van het Nationaal Natuurnetwerk. Binnen de goudgroene zone streeft de provincie naar behoud en beheer van de reeds aanwezige natuur en de ontwikkeling van nieuwe natuur.

Zilvergroene natuurzone

De zilvergroene natuurzone betreft veelal overgangszones rondom de goudgroene natuurzone tussen deze natuurgebieden en overig gebied. Binnen de zilvergroene natuurzone staat het benutten van kansen voor natuur en landschap centraal. De zilvergroene natuurzone maakt geen onderdeel uit van het Nationaal Natuurnetwerk, maar ondersteunt wel de functionaliteit en effectiviteit van de goudgroene natuurzone. De provincie stimuleert de ontwikkeling van natuur en landschap binnen de zilvergroene zones met subsidies en natuurcompensaties.

Bronsgroene landschapszone

De bronsgroene landschapszone omvat de landschappelijk waardevolle beekdalen en bufferzones rond bestaande natuurgebieden met de daarin aanwezige (extensievere) landbouwgebieden, monumenten, kleinere landschapselementen, waterlopen e.d. Een kwart van de bronsgroene landschapszone wordt gevormd door het winterbed van de Maas. In Zuid-Limburg omvatten deze zones ook de steilere hellingen, droogdalen en de belangrijkste landschappelijke verbindingen naar het Maasdal. Het beleid binnen de bronsgroene landschapszone is er op gericht om de landschappelijke kernkwaliteiten te behouden, te beheren, te ontwikkelen en te beleven. Deze zone bestaat hoofdzakelijk uit landbouwgronden. Binnen deze zone komen op bestemmingsplanniveau andere bestemmingen en functies voor, zoals infrastructuur, woningen, toeristische voorzieningen e.d.

Provinciale Omgevingsvisie Limburg

In het kader van de aankomende Omgevingswet, is in de Provinciale Omgevingsvisie Limburg (POVI) de lange termijn visie van het provinciaal beleid beschreven. Deze opvolging van het huidige POL 2014 is in oktober 2021 vastgesteld door Provinciale Staten.

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het POL 2014 zijn dat de ambitie van het natuurbeleid in de provincie Limburg is gewijzigd van het in stand houden van biodiversiteit naar het in stand houden en versterken, waar mogelijk. In de aanpak van de Goudgroene Natuurzone, waarvan de naam is gewijzigd in Natuurnetwerk Limburg, is de focus verlegd van de kwantitatieve opgave naar hoogwaardige kwalitatieve inrichting van nieuwe natuur in het Natuurnetwerk Limburg. De Zilvergroene Natuurzone en Bronsgroene Landschapszone zijn hierbij samengevoegd tot de Groenblauwe mantel.

In de natuuraanpak krijgen de stikstofaanpak en natuurherstel ruim aandacht. Er is ook meer aandacht voor areaal en kwaliteit in bossen, aansluitend op de landelijke bossenstrategie. Nieuw is de beoogde transformatie van de drie nationale parken tot regionale landschappen. Tot slot is er aandacht voor het beheer van populaties wilde dieren.

B2 PROVINCIALE VRIJSTELLING

Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Ten behoeve van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud heeft de provincie Limburg een vrijstelling verleend voor de soorten zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Periode vrijstelling
Zoogdieren		
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Gehele jaar
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Gehele jaar
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Gehele jaar
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Gehele jaar
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Gehele jaar
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Maart-april en juli t/m november
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Gehele jaar
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Gehele jaar
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Gehele jaar
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Gehele jaar
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Gehele jaar
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Gehele jaar
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>	Gehele jaar
Ree	<i>Capreolus</i>	Gehele jaar
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Gehele jaar
Steenmarter	<i>Martes foina</i>	15 augustus t/m februari
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	Gehele jaar
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Gehele jaar
Vos	<i>Vulpes</i>	Gehele jaar
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Gehele jaar
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>	Gehele jaar
Amfibieën		
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Gehele jaar
Gewone pad	<i>Bufo</i>	Gehele jaar
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Gehele jaar
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Gehele jaar
Middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>	Gehele jaar
Reptielen		
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>	Juli, augustus en september
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>	15 augustus t/m 15 oktober

B3 ONTWERP

B4 AKKOORDVERKLARING UITVOERENDE PARTIJ OF AANNEMER

Ondergetekende, Naam: _____

Geboortedatum: _____

Onderneming (uitvoerende partij): _____

Rol/Mandaat binnen onderneming: _____

Verklaart voorliggend Ecologisch Werkprotocol (EWP) 'Nieuwe Natuur N2000 Maasduinen' met bijlagen te hebben ontvangen, kennis te hebben genomen van de inhoud, hiermee in te stemmen en zich te houden aan de regels en bepalingen zoals vermeld in het protocol. Voorts verklaart ondergetekende dat bovenstaande van toepassing is voor alle werknemers die namens de onderneming (in opdracht van of onder aanneming voor de Provincie Limburg) werkzaamheden uitvoeren op en in de directe omgeving van het projectgebied. Een volledig exemplaar van dit protocol en het bijgehouden logboek dient te allen tijde tijdens uitvoering van de werkzaamheden op het werk aanwezig te zijn.

Voor akkoord,

Naam onderneming: _____

Datum: _____

Handtekening: _____

B5 LOGBOEK

Onderstaand schema moet ingevuld worden bij uitvoering van mitigerende maatregelen.

Handeling en soort	Datum	Bufferlocatie	Paraaf deskundig ecoloog	Eventuele bijzonderheden/opmerkingen

B6 DOCUMENTATIE